

Jaarwerkprogramma 2008

Inspectie jeugdzorg

Jaarwerkprogramma 2008

Inspectie jeugdzorg

Utrecht, december 2007

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4
2.	Ontwikkelingen in het toezicht en binnen de Inspectie jeugdzorg	
	2.1 Inleiding	5
	2.2 Risicogestuurde programmering	5
	2.3 Samenwerking met andere (jeugd)inspecties	6
	2.4 Zicht op aanbevelingen	6
3.	Toezicht in 2008	
	3.1 Inleiding	7
	3.2 Veiligheid	7
	3.3 Samenwerken	12
	3.4 Cliëntgerichtheid	13
	3.5 Resultaatgerichtheid	14
	3.6 Het jonge kind, vroegsignalering en preventie	15
4.	Schematisch overzicht van de toezichtsprojecten	16

1 Inleiding

Voor u ligt het jaarwerkprogramma 2008 van de Inspectie jeugdzorg. U kunt hierin lezen welke toezichtprojecten de inspectie in 2008 gaat uitvoeren of voorbereiden.

Er zijn vier bronnen die de basis vormen van het jaarwerkprogramma: het meerjarenplan 2006 – 2009¹, de risicoanalyse, de toezichtwensen van overheden en signalen uit de maatschappij over de kwaliteit van de jeugdzorg.

De inspectie stelt elke vier jaar een meerjarenplan op. Dit meerjarenplan bevat een planning van de toezichtprojecten die de inspectie de komende vier jaar verwacht uit te gaan voeren. Deze planning is grof van aard en de inspectie behoudt zich dan ook het recht voor om – al naar gelang de omstandigheden – nadere keuzes te maken in het jaarwerkprogramma.

In het verleden maakte de inspectie voorafgaand aan de inventarisatie van de toezichtwensen een risicoanalyse met externe spelers in de jeugdzorg, zoals het landelijke cliëntenforum jeugdzorg (LCFJ), het ministerie van VWS, het ministerie van Justitie, het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Maatschappelijke Ondernemers Groep (MOgroep). Dit jaar heeft de inspectie ervoor gekozen om de resultaten van de risicoanalyse voor het jaarwerkprogramma 2007 intern te actualiseren en te gebruiken voor het jaarwerkprogramma 2008. Hiervoor hebben alle accountinspecteurs van de inspectie input geleverd.

Het programmaministerie voor Jeugd en Gezin, het ministerie van Justitie en de provincies² is – als handhavende overheden – gevraagd naar hun wensen voor toezicht. Vervolgens is beoordeeld in hoeverre hier nu risico's voor jeugdzorgcliënten uit voort (zouden kunnen) vloeien en of de geformuleerde toezichtwensen passen bij de taak van de inspectie.

Ten slotte heeft de inspectie de signalen van instellingen en burgers gebruikt bij het bepalen van de keuze welk toezicht zij het komende jaar uitvoert en wanneer.

Naast toezicht in de vorm van geplande projecten, reserveert de inspectie een deel van haar capaciteit voor toezicht naar aanleiding van calamiteiten. Dat toezicht doet zij uit eigen beweging of op verzoek van de overheden. Daarnaast reserveert de inspectie capaciteit voor het Integraal Toezicht Jeugdzaken (ITJ), waarover in hoofdstuk 2 meer wordt verteld.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 leest u welke ontwikkelingen er zijn op het gebied van toezicht en binnen de Inspectie jeugdzorg. In hoofdstuk 3 geeft de inspectie aan welke toezichtprojecten zij in 2008 uitvoert. Tot slot vindt u in hoofdstuk 4 twee tabellen waarin (per provincie) is te lezen welke toezichtprojecten de inspectie in 2008 uitvoert en welke provincies en inspecties hierbij betrokken zijn.

¹ Het meerjarenplan 2006-2009 is onderdeel van het "Meerjarenplan Jaarwerkprogramma 2006" (zie www.inspectiejeugdzorg.nl).

² Waar provincie staat, wordt tevens grootstedelijke regio bedoeld.

2 Ontwikkelingen in het toezicht en binnen de Inspectie jeugdzorg

2.1 Inleiding

Er is een aanhoudende wens tot vernieuwing van het (Rijks)toezicht. Deze ontwikkeling komt tot uiting in een drietal documenten.

1. Kaderstellende Visie op Toezicht 2005 ("Minder last, meer effect. Zes principes van goed toezicht"³): in deze nieuwe kaderstellende visie, die in oktober 2005 verscheen, worden zes principes van goed toezicht gepresenteerd, te weten selectief, slagvaardig, samenwerkend, onafhankelijk, transparant en professioneel.
2. Werkprogramma Inspectieraad 2007-2008 ("Meer effect, minder last"): dit werkprogramma kwam in juli 2007 tot stand. De Inspectieraad werd in februari 2007 in het leven geroepen als opvolger van het meer vrijblijvende IG-Beraad. Het is de taak van de Inspectieraad om te bevorderen dat het toezicht van de Rijksinspectiediensten wordt uitgeoefend in overeenstemming met de zes principes van goed toezicht. Daarnaast fungeert zij als opdrachtnemer en uitvoerder van besluiten van het kabinet of de eerst verantwoordelijke minister met betrekking tot de coördinatie van en de samenwerking in het toezicht van algemene aard door de Rijksinspectiediensten.
3. Programma Vernieuwing Toezicht: dit programma, dat in september 2007 is verschenen, is een eerste uitwerking van de programmalijn "Toezicht" uit de kabinetsnotitie "Vernieuwing Rijksdienst"⁴. De minister van Binnenlandse Zaken heeft het "Werkprogramma Inspectieraad 2007-2008" en het "Programma Vernieuwing Toezicht" in november 2007 aan de Tweede Kamer aangeboden.

Naast bovenstaande drie documenten, maakt het beleidsprogramma 2007 – 2011 van het kabinet Balkenende IV ("Samen werken, samen leven"⁵) duidelijk dat toezicht op een moderne leest geschoeid moet zijn, die uitgaat van vertrouwen, stevig optreden waar nodig, een betere dienstverlening, een intensieve samenwerking tussen toezichthouders binnen en buiten de Rijksoverheid en een goede interactie tussen toezicht en beleid.

De Inspectie jeugdzorg is al enkele jaren geleden gestart met het moderniseren van het toezicht en gaat met de informatie uit de drie bovengenoemde documenten en het beleidsprogramma van het kabinet in het achterhoofd ook in 2008 stevig door met die ontwikkeling. Hieronder geeft de inspectie de belangrijkste ontwikkelingen op dit gebied aan.

2.2 Risicogestuurde programmering

In 2007 heeft de inspectie een aantal pilots uitgevoerd waarin met behulp van risico-indicatoren de aanwezigheid van risico's binnen jeugdzorginstellingen werd gemeten. In 2008 werkt de inspectie dit model verder uit en vult zij het model aan met oordelen en inschattingen van deskundigen, actualiteiten en informatie die voortkomt uit calamiteitenonderzoek.

Dit moet in 2008 leiden tot een risicogestuurde programmering van het jaarwerkprogramma 2009.

³ Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, oktober 2005 (zie www.minbzk.nl).

⁴ Zie www.minbzk.nl.

⁵ Ministerie van Algemene Zaken, 2007 (zie www.regering.nl).

2.3 Samenwerking met andere (jeugd)inspecties

De inspectie heeft al enkele jaren ervaring in de samenwerking met andere (jeugd)inspecties. Die lijn van intensieve samenwerking zal in 2008 worden voortgezet.

De samenwerking met andere inspecties bij het doen van gepland toezicht of toezicht naar aanleiding van calamiteiten zal verder worden versterkt. Daarnaast zal de inspectie, in het kader van het Integraal Toezicht Jeugdzaken (ITJ)⁶, een bijdrage leveren aan de uitvoering van het integraal toezicht en de programmatische samenwerking die daar wordt georganiseerd tussen de (jeugd)inspecties⁷. De Inspectie jeugdzorg is sinds 2007 voorzitter van de stuurgroep ITJ. De minister voor Jeugd en Gezin heeft het ITJ een structurele plaats gegeven in zijn beleidsprogramma "Alle kansen voor alle kinderen"⁸. Het ITJ zal aansluiting zoeken bij de uitvoering van dit beleidsprogramma.

2.4 Zicht op aanbevelingen

Een belangrijke versterking van het toezicht is de structurele en systematische aandacht die de inspectie gaat schenken aan de wijze waarop de instellingen en overheden omgaan met de onderzoeken en aanbevelingen van de inspectie. Zo krijgt de inspectie meer zicht op instellingen en situaties waar verscherpt toezicht nodig is en kan zij vaststellen of het nalevingsgedrag en verbetervermogen van de instellingen het gestelde vertrouwen rechtvaardigt.

Het accounthouderschap is een belangrijk instrument voor de inspectie om een beeld te krijgen van de provincies en instellingen en de context waarin zij functioneren. Het stelt de inspectie in staat om op een systematische manier contact te houden met de instellingen, de provincies en het Rijk. De inspectie wil het accounthouderschap een meer strategische plaats geven in het toezichtproces. Het zal een belangrijk instrument worden voor het toezicht, een goede communicatie met het veld en waar mogelijk een platform voor advisering van instellingen, de provincies en het Rijk. De inspectie gaat daarom in 2008 werken aan de verdere versterking van dit instrument.

⁶ ITJ is een samenwerkingsverband van vijf inspecties op het terrein van jeugd, te weten de Inspectie jeugdzorg, de Inspectie van het Onderwijs, de Inspectie voor de Gezondheidszorg, de Inspectie Openbare Orde en Veiligheid en de Inspectie Werk en Inkomen.

⁷ Zie "Toezichtprogramma jeugd 2008" (www.itj.nl).

⁸ Programmaministerie voor Jeugd en Gezin, september 2007 (zie www.jeugdengezin.nl).

3 Toezicht in 2008

3.1 Inleiding

In het meerjarenplan 2006-2009 benoemt de inspectie op welke vijf aspecten van de kwaliteit van de jeugdzorg zij haar toezicht richt. In dit hoofdstuk leest u welke toezichtprojecten de inspectie in 2008 uitvoert. De projecten worden per aspect gepresenteerd.

De vijf aspecten zijn:

- Veiligheid van het kind: 14 toezichtprojecten.
- Samenwerking tussen instellingen: 5 toezichtprojecten.
- Cliëntgerichtheid van de hulp: 3 toezichtprojecten.
- Resultaatgerichtheid: 4 toezichtprojecten.
- Het jonge kind, vroegsignalering en preventie: 1 toezichtproject.

Uit bovenstaand overzicht blijkt dat de inspectie het meeste onderzoek doet naar de aspecten "Veiligheid van het kind" en "Samenwerking tussen instellingen". De reden daarvoor is dat de inspectie ten aanzien van die facetten de meeste risico's ziet.

3.2 Veiligheid

Alle kinderen en hun ouders die in Nederland met jeugdzorg te maken krijgen, moeten ervan uit kunnen gaan dat de instellingen de veiligheid van het kind voorop stellen. De inspectie heeft op grond van de risico-analyse en de signalen die zij krijgt door klachten van burgers of meldingen van instellingen, het beeld dat die veiligheid niet overal en altijd is gewaarborgd. In de hieronder genoemde toezichttrajecten vormt veiligheid de voornaamste invalshoek.

Vervolgtoezicht Veiligheid voor jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen

September 2007 heeft de inspectie – samen met vier andere inspecties⁹ – het rapport “Veiligheid in justitiële jeugdinrichtingen: opdracht met risico’s”¹⁰ gepubliceerd. Dit project heeft de inspectie in 2006/2007 op verzoek van de minister van Justitie uitgevoerd.

De resultaten van dit toezicht maken volgens de inspecties vervolgtoezicht in 2008 noodzakelijk.

Aard, omvang, intensiteit en eindtermijn van het toezicht is afhankelijk van het geconstateerde veiligheidsrisico per JJI.

In de tabel vindt u de uitgangspunten die hierbij worden gehanteerd.

JJI ¹¹ :	Geconstateerd risico:	Vervolgtoezicht:
De Hunnerberg (lokatie Nijmegen)	Laag risico	De inrichting dient te rapporteren aan de inspecties over de voortgang
O.G. Helderstichting		
Rentray (lokatie Lelystad)		
Teylingereind (lokatie Sassenheim)		
De Sprengen	Matig risico	De inrichting dient aan de inspecties te rapporteren over de voortgang. Na uitvoering van het verbeterplan vindt heronderzoek plaats
Den Hey-Acker (lokatie Ginneken)		
Het Keerpunt		
Het Poortje (lokatie Veenpoort)		
De Doggershoek	Ernstig risico	Verscherpt toezicht: de inrichting dient te rapporteren en de voortgang wordt wordt gecontroleerd door regelmatige inspecties
De Hartelborgt		
De Heuvelrug		
Den Engh (lokatie Den Dolder)		
Harreveld (lokatie 't Anker)		
Het Jongeren Opvang Centrum (JOC)		

Tabel 1: uitgangspunten vervolgtoezicht Veiligheid voor jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen

⁹ De Inspectie van het Onderwijs (IvO), de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ), de Inspectie Sanctietoepassing (IS) en de Arbeidsinspectie (AI).

¹⁰ Inspectie jeugdzorg, september 2007 (zie www.inspectiejeugdzorg.nl).

¹¹ O.G. Helderstichting en Het Keerpunt worden in 2008 omgevormd naar gesloten jeugdzorginstellingen.

Waarborgen van veiligheid en verantwoorde zorg voor kinderen binnen gesloten jeugdzorg

Met de wijziging van de Wet op de Jeugdzorg (WJZ) die gesloten jeugdzorg mogelijk maakt (beoogde datum inwerkingtreding 1 januari 2008), wordt het mogelijk om jongeren met ernstige gedragsproblemen in een gesloten setting te behandelen. Voorheen konden deze jongeren niet terecht in de reguliere jeugdzorg en werden zij op civielrechtelijke basis geplaatst in een justitiële jeugdinstelling (JJI).

In januari 2008 zullen vijf JJI's (geheel of gedeeltelijk) zijn omgevormd tot instellingen voor gesloten jeugdzorg. Het gaat hierbij om gesloten jeugdzorginstellingen waarin jongeren met ernstige gedragsproblemen met een machtiging gesloten jeugdzorg zijn geplaatst. Deze vijf instellingen zijn:

- Harreveld (lokatie Almelo).
- Rentray (lokatie Eefde).
- Het Poortje (lokatie Groningen).
- Het Keerpunt.
- O.G. Heldringstichting.

In de tweede helft van 2008 zal onderzocht worden of deze instellingen voldoen aan voorwaarden voor veilige en verantwoorde zorg. Hierbij zal de borging van de rechtspositie van de jeugdige een expliciet punt van aandacht zijn. Het Keerpunt en O.G. Heldringstichting vallen buiten dit toezichtproject, daar zij reeds object van toezicht zijn binnen het project "Vervolgtoezicht Veiligheid voor jeugdigen in justitiële jeugdinstellingen".

Naast bovenstaande toezicht, doet de inspectie in 2008 ook toezicht bij twee nieuwe instellingen die in 2007 zijn gestart met gesloten jeugdzorg, te weten:

- De Koppeling (Amsterdam).
- Jeugdzorg Extra-JX (Haaglanden).

Ook bij deze instellingen zal de inspectie onderzoeken of zij voorwaarden scheppen voor veilige en verantwoorde zorg. Wederom is de borging van de rechtspositie van de jeugdige een expliciet punt van aandacht.

Veiligheid van kinderen in leefgroepen in residentiële instellingen

Omdat de inspectie veel signalen over seksueel getint grensoverschrijdend gedrag ontvangt, wil zij weten welke werkwijzen de zorgaanbieders op dit gebied in beleid hebben vastgelegd en hoe dit beleid in de praktijk uitwerkt. Daartoe vraagt zij gegevens op bij alle provinciale en landelijk werkende residentiële zorgaanbieders. Hiermee is in de 2e helft van 2007 gestart. Indien de resultaten hiervan nader toezicht op de praktijk noodzakelijk maken, dan zal dit toezicht in 2008 plaatsvinden.

Veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld

In 2007 heeft de inspectie door middel van een quick scan onderzocht of de afdelingen jeugdbescherming van de bureaus jeugdzorg in alle provincies op een systematische en professionele wijze omgaan met signalen en vermoedens van kindermishandeling bij kinderen voor wie een onder toezicht stelling (ots) is uitgesproken.

Op verzoek van de provincies Utrecht, Zeeland en Noord-Brabant is de inspectie in 2007 na de quick scan een toezichtproject gestart, waarin zij onderzoekt of de bureaus jeugdzorg in deze provincies systematisch risicomanagement toepassen bij onder toezicht gestelde kinderen. Dit toezicht zal begin 2008 worden afgerond.

Toetsende taak Raad voor de Kinderbescherming

Mede naar aanleiding van het rapport "Onderzoek naar de kwaliteit van het hulpverleningsproces aan S"¹² uit 2005 heeft de minister van Justitie de Tweede Kamer toegezegd dat de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) met ingang van 1 januari 2006 structureel uitvoering zal geven aan zijn toetsende taak. De inspectie is van mening dat een kwalitatief goede uitvoering van de toetsende taak van groot belang is. Het gaat immers om de toetsing van beslissingen die de veiligheid van kinderen direct aangaan. Dit geldt met name voor de beslissingen die erop gericht zijn dat het kind weer thuis gaat wonen, terwijl het kind daar eerder niet veilig kon opgroeien. Wanneer deze beslissingen niet of niet voldoende worden getoetst, lopen de kinderen risico's. Om deze reden is de inspectie in 2007 een onderzoek gestart bij alle bureaus jeugdzorg en alle vestigingen van de RvdK naar de toetsende taak van de RvdK. Dit toezichtproject zal in 2008 worden afgerond.

12 Inspectie jeugdzorg, maart 2005 (zie www.inspectiejeugdzorg.nl).

Kwaliteit van de beschermingstaak van de Raad voor de Kinderbescherming

In 2008 doet de inspectie een breed toezicht naar de kwaliteit van het primaire proces van de beschermingstaak (civiele taak) van de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK). Het toezicht zal zich vooral richten op de kwaliteit van het onderzoek in beschermingszaken. Bij de inrichting van dit project zal rekening gehouden worden met de ontwikkelingen in het kader van het verbeterprogramma Beter Beschermd¹³.

Aangezien de inspectie in 2007 reeds is gestart met een onderzoek naar de toetsende taak van de RvdK, wordt dit onderdeel van het primaire proces niet betrokken bij het toezicht in 2008 naar de kwaliteit van het primaire proces van de beschermingstaak.

Screening pleegouders en een veilige opvoedings situatie in de pleegzorg

De inspectie is eind 2007 begonnen met een toezichtproject op het gebied van pleegzorg. Het onderzoek richt zich op de screening van aspirant pleegouders en op de samenwerking en afstemming tussen partijen die er voor moeten zorgen dat kinderen veilig in pleeggezinnen kunnen opgroeien.

In de praktijk is het soms onduidelijk wie zicht houdt op de veiligheid en ontwikkeling van het kind en zonodig ingrijpt: bureau jeugdzorg, de voorziening voor pleegzorg, de eigen ouders en/of de pleegouders. Deze onduidelijkheid kan leiden tot risicovolle situaties, waarbij niet

13 Beter Beschermd is een verbeterprogramma van het programmaministerie voor Jeugd en Gezin, het IPO, de MOgroep, de RvdK en de Raad voor de Rechtspraak en heeft als doel het vergroten van de kwaliteit van de jeugdbescherming (zie www.justitie.nl).

(tijdig) wordt ingegrepen. Het toezicht op de praktijk wordt in 2008 uitgevoerd en zal in alle provincies plaatsvinden.

Risicotaxatie en systematisch handelen bij het AMK

De inspectie doet bij vijf provincies (Drenthe, Amsterdam, Zuid-Holland, Haaglanden en Noord-Brabant) onderzoek naar de risico's op het gebied van risicotaxatie en systematisch handelen bij het Advies- en Meldpunt Kindermishandeling (AMK).

Bij systematisch handelen valt onder andere te denken aan het in ontvangst nemen van een melding en terugkoppeling hierover aan de melder (bijvoorbeeld huisarts). In de praktijk blijkt dat wanneer melders niets terug horen over hun melding, zij daarna niet snel geneigd zijn om bij toegenomen zorg in dezelfde zaak of bij een nieuwe zaak hiervan weer melding te doen bij het AMK. Hierdoor komen meldingen niet meer bij het AMK terecht.

Nieuwe aanbieders van jeugdzorg

In 2005 hebben het IPO, het ministerie van VWS en de inspectie afspraken gemaakt over het verantwoord gebruik maken van nieuwe zorgaanbieders. Provincies beoordelen of zij met een nieuwe zorgaanbieder een subsidierelatie willen aangaan. Minimaal zes maanden na de start van de hulpverlening toetst de inspectie, op verzoek van de provincies, of de zorgaanbieders voldoen aan de afgesproken voorwaarden voor veilige en verantwoorde zorg. De provincies Friesland (twee instellingen), Noord-Brabant (drie instellingen) en Limburg (één instelling) hebben de inspectie verzocht om nieuwe zorgaanbieders te toetsen.

Kwaliteit en veiligheid nieuw residentieel zorgaanbod "Vast en Verder" van het Leger des Heils

Sinds maart 2006 levert het Leger des Heils nieuw residentieel zorgaanbod onder de naam "Vast en Verder". Het betreft gecombineerde opvang voor zwerfjongeren met geïndiceerde jeugdzorgproblematiek en GGZ-problematiek. Naar aanleiding van incidenten en op verzoek van het stadsgewest Haaglanden, doet de inspectie in 2008 toezicht naar de kwaliteit van de zorg en naar de veiligheid van de jeugdzorgcliënten.

Zorgaanbod in het buitenland

De inspectie beschouwt het gebruik van buitenlands zorgaanbod voor Nederlandse jeugdigen als een bijzondere situatie, met extra risico's. Zij is van mening dat Nederlandse instellingen extra inspanningen moeten verrichten om een veilige ontwikkeling van de jeugdige te waarborgen als er gebruik wordt gemaakt van buitenlands zorgaanbod. In 2005 heeft de inspectie onderzoek gedaan naar zorgaanbieders in Nederland die gebruik maken van buitenlands zorgaanbod. Hieruit kwam naar voren dat de kwaliteit van de zorg mogelijk niet altijd gegarandeerd is.

Eind 2007 is de inspectie gestart met een vervolgonderzoek. Binnen dit onderzoek zal de inspectie allereerst een schriftelijke (risico)inventarisatie uitvoeren bij provincies en zorgaanbieders, gericht op de omvang, invulling en organisatie van buitenlands zorgaanbod. Daarna zal de inspectie bij de Nederlandse zorgaanbieders, die gebruik maken van zorgaanbod in het buitenland, onderzoeken in welke mate zij zich bewust zijn van hun toezicht-houdende rol op de kwaliteit van de zorg, zoals die in het buitenland geleverd wordt aan hun cliënten. Het toezicht zal in de eerste helft van 2008 worden afgerond.

Veiligheid jeugdzorgcliënten bij plaatsing GGZ-jongeren in een jeugdzorginstelling

De provincie Gelderland signaleert dat het in toenemende mate voorkomt dat jongeren met GGZ-problematiek binnen de reguliere jeugdzorg worden opgevangen. Op verzoek van de provincie doet de inspectie onderzoek naar de mogelijke gevolgen hiervan voor de veiligheid van de cliënten met jeugdzorgproblematiek.

Kwaliteit besluitvorming bureau jeugdzorg bij crisisinterventie
Op verzoek van de provincie Gelderland doet de inspectie onderzoek naar de kwaliteit van de besluitvorming (inclusief risicotaxatie) door bureau jeugdzorg Gelderland bij spoedzorg.

Verbeterplannen sector jeugdbescherming bureau jeugdzorg Noord-Holland

In 2005 en 2007 heeft de inspectie toezicht gedaan naar de risico's voor jongeren binnen de sector jeugdbescherming van bureau jeugdzorg Noord-Holland. Als vervolg op het toezicht in 2007 is de inspectie eind 2007 een derde onderzoek bij bureau jeugdzorg Noord-Holland gestart, om na te gaan in hoeverre eerdere aanbevelingen zijn vertaald naar de praktijk. Dit project zal worden afgerond in 2008.

3.3 Samenwerken

Instellingen dienen zo veel mogelijk samen te werken met andere ketenpartners voor het bieden van optimale zorg. De continuïteit van de zorg dient gewaarborgd te zijn, juist wanneer daar verschillende instellingen bij betrokken zijn. De inspectie verwacht dat instellingen hierover adequate afspraken maken en elkaar hier op aanspreken.

Interlandelijke adoptie

De inspectie houdt in 2008 capaciteit beschikbaar voor onderzoek naar het onderwerp interlandelijke adoptie. Op dit gebied is een aantal ontwikkelingen gaande waardoor het toezicht van de inspectie een andere invulling gaat krijgen (zie brief minister van Justitie "Aanbieding onderzoeksrapporten m.b.t. adopties uit India" van 7 november 2007¹⁴). De inspectie zal in overleg met het ministerie van Justitie en het ministerie voor Jeugd en Gezin verdere invulling geven aan dit toezicht.

Screening en begeleiding cultuur- en netwerkgezinnen door Nidos

Nidos is een landelijk werkende voogdij-instelling specifiek voor Alleenstaande Minderjarige Vreemdelingen (AMV's). Nidos werft en screent cultuurgezinnen voor AMV's en plaatst de eigen pupillen in deze gezinnen. Cultuurgezinnen zijn gezinnen met dezelfde culturele achtergrond als de AMV. Daarnaast plaatst Nidos AMV's in netwerkgezinnen. Netwerkgezinnen zijn gezinnen waarvan de opvangouders familie zijn van de AMV. Na de plaatsing begeleidt een voogd van Nidos de AMV's. Op verzoek van het ministerie van Justitie doet de inspectie onderzoek naar deze taken van Nidos.

¹⁴ TK 2007-2008, 31265, nr. 1

Zicht op veiligheid bij intersectorale samenwerking

Diverse onderzoeken naar samenwerking tussen hulpverleners in gezinnen tonen aan, dat de onderlinge taakverdeling niet altijd duidelijk is. In dit toezicht richt de inspectie zich vooral op de rol van vrijwillige jeugdzorg bij intersectorale hulpverlening in gezinnen. De inspectie onderzoekt of organisaties goed regelen wie verantwoordelijkheid neemt voor de veiligheid van de kinderen. Met andere woorden: wie grijpt in als er ontoelaatbare risico's zijn/dreigen voor de veiligheid van de kinderen in het gezin? Het toezicht – dat wordt uitgevoerd in de provincies Drenthe en Overijssel – is in 2007 gestart en zal begin 2008 worden afgerond.

Casemanagement bureau jeugdzorg Utrecht

In 2006 heeft de inspectie in een aantal provincies toezicht gedaan naar het onderwerp casemanagement bij bureau jeugdzorg. De inspectie voert in 2008 op verzoek van de provincie Utrecht een dergelijk onderzoek uit. Binnen dit toezicht kijkt de inspectie naar de manier waarop bureau jeugdzorg Utrecht cliënten bijstaat in het “verzilveren” van de geïndiceerde zorg. Continuïteit in het hulpverleningsproces is van groot belang voor de kwaliteit van de te verlenen zorg.

Verkorte route indicatiestelling bureau jeugdzorg agglomeratie Amsterdam

Bureau jeugdzorg agglomeratie Amsterdam (BJAA) werkt sinds 2005 met een verkorte instroom-/indicatieprocedure voor kinderen die vanuit de jeugdgezondheidszorg en het onderwijs doorverwezen worden naar BJAA. De inspectie onderzoekt op verzoek van de

stadsregio Amsterdam of deze verkorte indicatieroute voldoet aan de geldende eisen.

3.4 Cliëntgerichtheid

De inspectie verwacht dat jeugdzorginstellingen cliëntgericht werken. Dat betekent onder meer dat instellingen bij al hun handelen het probleem van de cliënt centraal stellen en het indicatiebesluit en hulpverleningsproces daarop richten.

Vertrouwenspersoon stadsregio Haaglanden

Eind 2007 is de inspectie gestart met een onderzoek in de stadsregio Haaglanden, waarin zij nagaat in welke mate bureau jeugdzorg en de zorginstellingen de cliënt in staat stellen een vertrouwenspersoon te raadplegen. Hierbij wordt onder meer onderzocht of de vertrouwenspersoon zich onafhankelijk opstelt. Het toezichtproject zal begin 2008 worden afgerond.

Cliëntenbeleid Noord-Holland

Eind 2007 is de inspectie begonnen met een toezichtproject waarin zij onderzoekt hoe bureau jeugdzorg en de jeugdzorginstellingen in Noord-Holland ervoor zorgen dat rechten van cliënten goed geregeld zijn, zowel in het beleid als in de praktijk.

De provincie heeft om dit toezicht verzocht, omdat zij wil kunnen garanderen dat cliënten hun rechten kunnen uitoefenen en dat instellingen open staan voor wensen en suggesties van cliënten. Het project zal begin 2008 worden afgerond.

Het functioneren van het klachtrecht, de vertrouwenspersoon en de cliëntenraad

Op verzoek van de provincies Groningen en Friesland doet de inspectie in 2008 onderzoek naar het functioneren van het klachtrecht, de vertrouwenspersoon en de cliëntenraad. Ook de stadsregio Rotterdam zal aansluiten bij dit project. De inspectie voert het onderzoek uit bij de bureaus jeugdzorg in deze drie provincies en bij minimaal één zorgaanbieder per provincie.

3.5 Resultaatgerichtheid

De inspectie verwacht dat de jeugdzorg zich bewuster richt op het resultaat van de zorg voor de cliënt. Dit betekent dat instellingen helder maken welk resultaat zij beogen en vaststellen welk resultaat uiteindelijk is bereikt met de hulpverlening. De instellingen evalueren ook in welke gevallen zij het resultaat niet bereikt hebben en passen zo nodig de doelen in het beleid aan.

Verlofbeleid justitiële jeugdinrichtingen

Op verzoek van de minister van Justitie doet de inspectie samen met de Inspectie voor de Sanctietoepassing (ISt) onderzoek naar het verlofbeleid van de JJI's. Het toezicht heeft betrekking op de naleving van de bestaande verlofregels en de wijze waarop wordt gereageerd als een jeugdige niet (tijdig) terugkeert van verlof. De ISt heeft binnen dit project de rol van projectleider.

Verbeteringen bij het AMK

In 2004 en 2007 heeft de inspectie toezicht gedaan naar de kwaliteit van de AMK's. Op verzoek van de provincies Flevoland

en Noord-Holland onderzoekt de inspectie in 2008 de resultaten van de verbeterafspraken die de provincies met de AMK's hebben gemaakt. Het onderzoek in Noord-Holland zal eind 2007 starten, dat in Flevoland begin 2008.

Kwaliteit indicatiestelling bureau jeugdzorg Utrecht

In 2006 heeft de inspectie bij alle bureaus jeugdzorg onderzocht of de kwaliteitsbewaking van de indicatiestelling systematisch was georganiseerd en of de kwaliteitsbewaking leidde tot adequate verbetermaatregelen. Dit heeft geresulteerd in het rapport "Met het oog op kwaliteit. Landelijk onderzoek naar de kwaliteitsbewaking van indicatiestelling door bureaus jeugdzorg".¹⁵

In de 2e helft van 2008 onderzoekt de inspectie, op verzoek van de provincie Utrecht, of het verbeterplan van bureau jeugdzorg Utrecht aansluit op de aanbevelingen van de inspectie en of de verbeteringen zichtbaar zijn in de praktijk.

Doelrealisatie zorgaanbieders stadsregio Amsterdam

Stadsregio Amsterdam heeft met de zorgaanbieders en bureau jeugdzorg agglomeratie Amsterdam (BJAA) een instrument ontwikkeld om inzicht te verschaffen in het effect van de hulpverlening. Vervolgens zijn afspraken gemaakt over de toepassing van dit instrument. De inspectie doet op verzoek van de stadsregio onderzoek naar het gebruik van dit instrument in de praktijk. Het project is eind 2007 gestart en zal in 2008 worden afgerond.

¹⁵ Inspectie jeugdzorg, februari 2006 (zie www.inspectiejeugdzorg.nl).

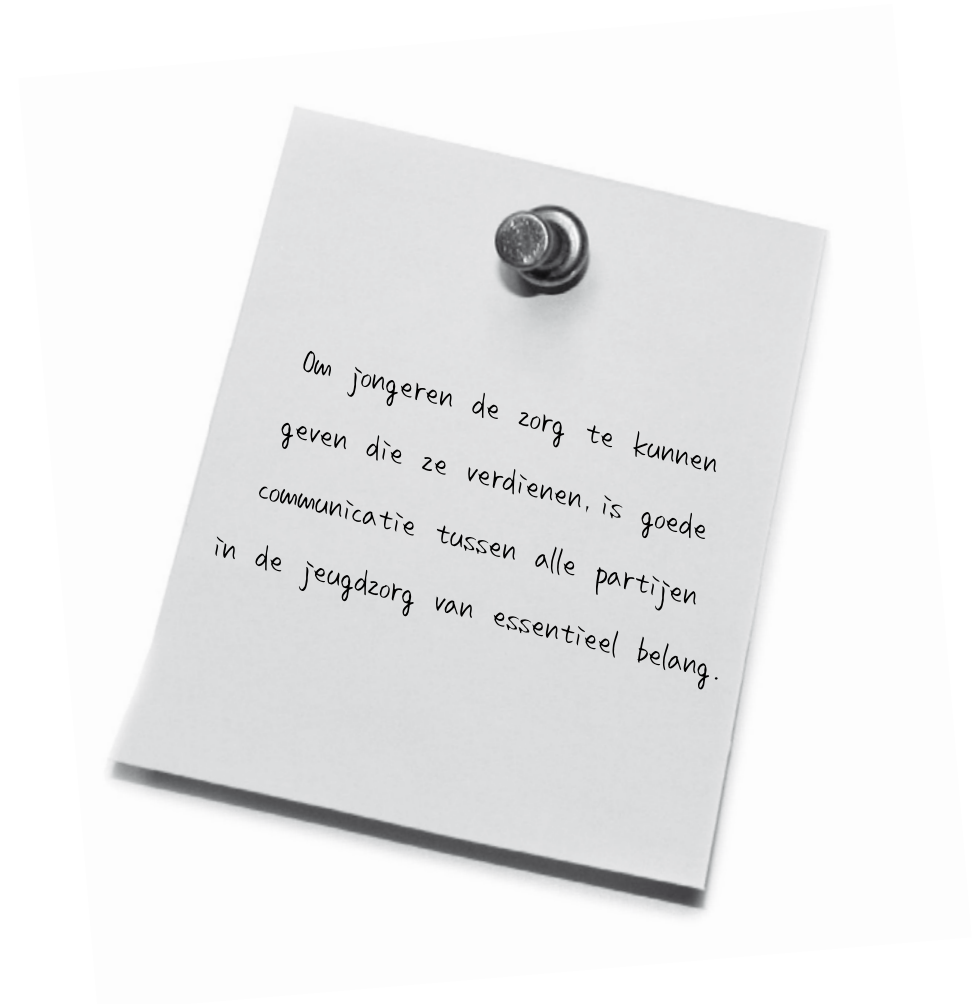
3.6 Het jonge kind, vroegsignalering en preventie

Aangenomen wordt dat veel problemen die bij jeugd op latere leeftijd ontstaan, met vroegtijdige signalering en preventie voorkomen hadden kunnen worden. Op dit moment is van systematische aandacht voor preventie nog onvoldoende sprake.

Aansluiting jeugdgezondheidszorg en bureau jeugdzorg voor 0-4 jarigen

In dit onderzoek beoordeelt de inspectie samen met de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) of psychosociale, opgroei- en opvoedproblemen bij kinderen tot vier jaar op tijd worden gesignaleerd door de jeugdgezondheidszorg. Voor snelle doorverwijzing en tijdige behandeling is goede communicatie tussen de jeugdgezondheidszorg en bureau jeugdzorg van essentieel belang.

Dit toezicht – dat plaatsvindt in alle provincies – is in 2007 gestart en wordt in 2008 afgerond. De IGZ zal binnen dit project optreden als projectleider.

4 Schematisch overzicht van de toezichtprojecten

In hoofdstuk 3 is het toezicht dat de inspectie in 2008 uitvoert inhoudelijk toegelicht.

Hieronder vindt u twee tabellen waarin deze toezichtprojecten overzichtelijk op een rijtje worden gezet.

In de eerste tabel staan - per provincie - alle toezichtprojecten opgesomd die de inspectie gaat doen bij de door de provincie gefinancierde instellingen. In de tweede tabel worden de toezichtprojecten gepresenteerd die de inspectie gaat doen bij de door het Rijk gefinancierde instellingen.

Overzicht toezichtprojecten bij door de provincie gefinancierde instellingen in 2008

Provincie	Onderwerp	Betrokken provincies	Betrokken inspecties
Groningen	Aansluiting jeugdgezondheidszorg en BJZ voor 0-4 jarigen	Alle provincies	IGZ, IJZ
	Veiligheid van kinderen in leefgroepen in residentiële instellingen	Alle provincies	IJZ
	Screening pleegouders en een veilige opvoedingssituatie in de pleegzorg	Alle provincies	IJZ
	Het functioneren van het klachtrecht, de vertrouwenspersoon en de cliëntenraad	Groningen, Friesland, Rotterdam	IJZ
	(eventueel) Zorgaanbod in het buitenland	Nader te bepalen	IJZ
Friesland	Aansluiting jeugdgezondheidszorg en BJZ voor 0-4 jarigen	Alle provincies	IGZ, IJZ
	Veiligheid van kinderen in leefgroepen in residentiële instellingen	Alle provincies	IJZ
	Screening pleegouders en een veilige opvoedingssituatie in de pleegzorg	Alle provincies	IJZ
	Het functioneren van het klachtrecht, de vertrouwenspersoon en de cliëntenraad	Groningen, Friesland, Rotterdam	IJZ
	Twee nieuwe aanbieders van jeugdzorg	Friesland	IJZ
	(eventueel) Zorgaanbod in het buitenland	Nader te bepalen	IJZ
Drenthe	Aansluiting jeugdgezondheidszorg en BJZ voor 0-4 jarigen	Alle provincies	IGZ, IJZ
	Veiligheid van kinderen in leefgroepen in residentiële instellingen	Alle provincies	IJZ
	Screening pleegouders en een veilige opvoedingssituatie in de pleegzorg	Alle provincies	IJZ
	Risicotaxatie en systematisch handelen bij het AMK	Drenthe, Amsterdam, Zuid-Holland, Haaglanden, Noord-Brabant	IJZ
	Zicht op veiligheid bij intersectorale samenwerking	Drenthe, Overijssel	IJZ
	(eventueel) Zorgaanbod in het buitenland	Nader te bepalen	IJZ

Provincie	Onderwerp	Betrokken provincies	Betrokken inspecties
Overijssel	Aansluiting jeugdgezondheidszorg en BJJ voor 0-4 jarigen	Alle provincies	IGZ, IJZ
	Veiligheid van kinderen in leefgroepen in residentiële instellingen	Alle provincies	IJZ
	Screening pleegouders en een veilige opvoedingssituatie in de pleegzorg	Alle provincies	IJZ
	Zicht op veiligheid bij intersectorale samenwerking	Drenthe, Overijssel	IJZ
	(eventueel) Zorgaanbod in het buitenland	Nader te bepalen	IJZ
Gelderland	Aansluiting jeugdgezondheidszorg en BJJ voor 0-4 jarigen	Alle provincies	IGZ, IJZ
	Veiligheid van kinderen in leefgroepen in residentiële instellingen	Alle provincies	IJZ
	Screening pleegouders en een veilige opvoedingssituatie in de pleegzorg	Alle provincies	IJZ
	Kwaliteit besluitvorming bureau jeugdzorg bij crisisinterventie	Gelderland	IJZ
	Veiligheid jeugdzorgcliënten bij plaatsing GGZ-jongeren in een jeugdzorginstelling	Gelderland	IJZ
	(eventueel) Zorgaanbod in het buitenland	Nader te bepalen	IJZ
Flevoland	Aansluiting jeugdgezondheidszorg en BJJ voor 0-4 jarigen	Alle provincies	IGZ, IJZ
	Veiligheid van kinderen in leefgroepen in residentiële instellingen	Alle provincies	IJZ
	Screening pleegouders en een veilige opvoedingssituatie in de pleegzorg	Alle provincies	IJZ
	Verbeteringen bij het AMK	Flevoland	IJZ
	(eventueel) Zorgaanbod in het buitenland	Nader te bepalen	IJZ
Utrecht	Aansluiting jeugdgezondheidszorg en BJJ voor 0-4 jarigen	Alle provincies	IGZ, IJZ
	Veiligheid van kinderen in leefgroepen in residentiële instellingen	Alle provincies	IJZ
	Screening pleegouders en een veilige opvoedingssituatie in de pleegzorg	Alle provincies	IJZ
	Veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld	Utrecht, Zeeland, Noord-Brabant	IJZ
	Casemanagement bureau jeugdzorg Utrecht	Utrecht	IJZ
	Kwaliteit indicatiestelling bureau jeugdzorg Utrecht	Utrecht	IJZ
	(eventueel) Zorgaanbod in het buitenland	Nader te bepalen	IJZ

Provincie	Onderwerp	Betrokken provincies	Betrokken inspecties
Noord-Holland	Aansluiting jeugdgezondheidszorg en BJZ voor 0-4 jarigen	Alle provincies	IGZ, IJZ
	Veiligheid van kinderen in leefgroepen in residentiële instellingen	Alle provincies	IJZ
	Screening pleegouders en een veilige opvoedingssituatie in de pleegzorg	Alle provincies	IJZ
	Cliëntenbeleid Noord-Holland	Noord-Holland	IJZ
	Verbeteringen bij het AMK	Noord-Holland	IJZ
	Verbeterplannen sector jeugdbescherming bureau jeugdzorg Noord-Holland	Noord-Holland	IJZ
	(eventueel) Zorgaanbod in het buitenland	Alle provincies	IJZ
Stadsregio Amsterdam	Aansluiting jeugdgezondheidszorg en BJZ voor 0-4 jarigen	Alle provincies	IGZ, IJZ
	Veiligheid van kinderen in leefgroepen in residentiële instellingen	Alle provincies	IJZ
	Screening pleegouders en een veilige opvoedingssituatie in de pleegzorg	Alle provincies	IJZ
	Risicotaxatie en systematisch handelen bij het AMK	Drenthe, Amsterdam, Zuid-Holland, Haaglanden, Noord-Brabant	IJZ
	Verkorte route indicatiestelling bureau jeugdzorg agglomeratie Amsterdam	Amsterdam	IJZ
	Doelrealisatie zorgaanbieders stadsregio Amsterdam	Amsterdam	IJZ
	(eventueel) Zorgaanbod in het buitenland	Nader te bepalen	IJZ
Zuid-Holland	Aansluiting jeugdgezondheidszorg en BJZ voor 0-4 jarigen	Alle provincies	IGZ, IJZ
	Veiligheid van kinderen in leefgroepen in residentiële instellingen	Alle provincies	IJZ
	Screening pleegouders en een veilige opvoedingssituatie in de pleegzorg	Alle provincies	IJZ
	Risicotaxatie en systematisch handelen bij het AMK	Drenthe, Amsterdam, Zuid-Holland, Haaglanden, Noord-Brabant	IJZ
	(eventueel) Zorgaanbod in het buitenland	Nader te bepalen	IJZ
Stadsgewest Haaglanden	Aansluiting jeugdgezondheidszorg en BJZ voor 0-4 jarigen	Alle provincies	IGZ, IJZ
	Veiligheid van kinderen in leefgroepen in residentiële instellingen	Alle provincies	IJZ
	Screening pleegouders en een veilige opvoedingssituatie in de pleegzorg	Alle provincies	IJZ
	Risicotaxatie en systematisch handelen bij het AMK	Drenthe, Amsterdam, Zuid-Holland, Haaglanden, Noord-Brabant	IJZ
	Vertrouwenspersoon stadsregio Haaglanden	Haaglanden	IJZ
	Kwaliteit en veiligheid nieuw residentieel zorgaanbod "Vast en Verder" van het Leger des Heils	Haaglanden	IJZ
	(eventueel) Zorgaanbod in het buitenland	Nader te bepalen	IJZ

Provincie	Onderwerp	Betrokken provincies	Betrokken inspecties
Stadsregio Rotterdam	Aansluiting jeugdgezondheidszorg en BJZ voor 0-4 jarigen	Alle provincies	IGZ, IJZ
	Veiligheid van kinderen in leefgroepen in residentiële instellingen	Alle provincies	IJZ
	Screening pleegouders en een veilige opvoedingssituatie in de pleegzorg	Alle provincies	IJZ
	Het functioneren van het klachtrecht, de vertrouwenspersoon en de cliëntenraad	Groningen, Friesland, Rotterdam	IJZ
	(eventueel) Zorgaanbod in het buitenland	Nader te bepalen	IJZ
Zeeland	Aansluiting jeugdgezondheidszorg en BJZ voor 0-4 jarigen	Alle provincies	IGZ, IJZ
	Veiligheid van kinderen in leefgroepen in residentiële instellingen	Alle provincies	IJZ
	Screening pleegouders en een veilige opvoedingssituatie in de pleegzorg	Alle provincies	IJZ
	Veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld	Utrecht, Zeeland, Noord-Brabant	IJZ
	(eventueel) Zorgaanbod in het buitenland	Nader te bepalen	IJZ
Noord-Brabant	Aansluiting jeugdgezondheidszorg en BJZ voor 0-4 jarigen	Alle provincies	IGZ, IJZ
	Veiligheid van kinderen in leefgroepen in residentiële instellingen	Alle provincies	IJZ
	Screening pleegouders en een veilige opvoedingssituatie in de pleegzorg	Alle provincies	IJZ
	Risicotaxatie en systematisch handelen bij het AMK	Drenthe, Amsterdam, Zuid-Holland, Haaglanden, Noord-Brabant	IJZ
	Veiligheid van kinderen die onder toezicht zijn gesteld	Utrecht, Zeeland, Noord-Brabant	IJZ
	Drie nieuwe aanbieders van jeugdzorg	Noord-Brabant	IJZ
	(eventueel) Zorgaanbod in het buitenland	Nader te bepalen	IJZ
Limburg	Aansluiting jeugdgezondheidszorg en BJZ voor 0-4 jarigen	Alle provincies	IGZ, IJZ
	Veiligheid van kinderen in leefgroepen in residentiële instellingen	Alle provincies	IJZ
	Screening pleegouders en een veilige opvoedingssituatie in de pleegzorg	Alle provincies	IJZ
	Eén nieuwe aanbieder van jeugdzorg	Limburg	IJZ
	(eventueel) Zorgaanbod in het buitenland	nader te bepalen	IJZ

Overzicht toezichtprojecten bij door het Rijk gefinancierde instellingen in 2008

Object van toezicht	Onderwerp	Betrokken inspecties
Alle vestigingen RvdK Alle bureaus jeugdzorg	Toetsende taak Raad voor de Kinderbescherming	IJZ
Alle regio's RvdK	Kwaliteit van de beschermingstaak van de Raad voor de Kinderbescherming	IJZ
Alle JJI's	Vervolgtoezicht Veiligheid voor jeugdigen in justitiële jeugdinrichtingen	IJZ, IGZ, Ivh0, ISt
Alle JJI's	Verlofbeleid justitiële jeugdinrichtingen	ISt, IJZ
Het Keerpunt (Cadier en Keer) O.G. Heldringstichting (Zetten) Harreveld (Almelo) Rentray (Eefde) Het Poortje (Groningen) De Koppeling (Amsterdam) Jeugdzorg Extra-JX (Haaglanden)	Waarborgen van veiligheid en verantwoorde zorg voor kinderen binnen gesloten jeugdzorg	IJZ
Vergunninghouders interlandelijke adoptie	Nader te bepalen	IJZ
Een nader te bepalen aantal Nidos-vestigingen	Screening en begeleiding cultuur- en netwerkgezinnen door Nidos	IJZ

